

Xi Jinping Moszkvában: Business as usual

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Salát Gergely

Lektorálta:

Vass Ágnes

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző(k) magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az Intézet weboldalán.

Borítón szereplő fotó forrása: Copyright Sergei Bobylev/Sputnik

2025. május 21.

Salát Gergely, vezető kutató, MKI

XI JINPING MOSZKVÁBAN: BUSINESS AS USUAL

A győzelem napi ünnepségek alkalmából Xi Jinping négynapos látogatást tett Moszkvában, amelynek során tárgyalásokat folytatott Vlagyimir Putyinnal. A felek újfent megerősítették, hogy közösen lépnek fel az amerikai hegemoniatörékvésekkel szemben, és a világ multipolárisá tételéért fognak dolgozni. A kínai–orosz kapcsolatok virágkorukat élik, s arra, hogy az amerikaiak taktikai engedményekkel leválasszák Moszkvát Pekingről, nincs semmi esély.

A moszkvai győzelem napi ünnepségek kiemelt [díszvendége](#) Xi Jinping (Hszü Csin-ping) kínai államelnök-pártfőtítkárvolt, látogatása azonban nem merült ki a ceremóniákon való részvételben. Xi kifejezetten sok időt, négy napot, töltött az orosz fővárosban (május 7–10.), és amellet, hogy megtekintette az ünnepi felvonulást – ahol 2015 óta először kínai katonák is meneteltek az oroszokkal együtt –, csaknem [négyórás tárgyalást](#) folytatott Vlagyimir Putyinnal. Ottléte alatt Kína és Oroszország több mint húsz megállapodást írt alá a [legkülönbébb területeken](#) való együttműködésről (a diákcserétől a filmiparon át az űrkutatásig). Xi [vezércikket](#) írt egy orosz újságba, a két vezető közös [sajtótájékoztatót](#) tartott, és egy több mint tizenkétezer írásjegyes [közös nyilatkozatot](#) is kiadtak, tehát viszonylag részletesen tájékoztatták a közvéleményt a két ország kapcsolatának jelenlegi helyzetéről. Xi Jinpingnek ez volt a [11-ik látogatása](#) Oroszországba 2012-es hatalomra kerülése óta, s a két vezető már csaknem ötvenszer találkozott egymással – mondani sem kell, hogy nincs még egy olyan vezető a világon, akivel Xi ilyen szoros kapcsolatot tartana.

Egy ilyen látogatásnál természetesen nem a szakpolitikai egyezmények a legfontosabbak, azok csak tükrözik, hogy a felek különféle kapcsolatai megfelelően működnek. Az igazán lényeges az, hogy mit gondolnak a felek a nagy globális kérdésekről, illetve mit kommunikálnak kifelé ezzel kapcsolatban. A most aláírt közös nyilatkozat sokban hasonlított a korábbi találkozókról kiadottakhoz, de voltak benne új elemek. A legszembetűnőbb újdonság az, hogy míg a hasonló korábbi dokumentumokban a fő ellenfelet – az USA-t – általában csak körülírták, most [nyíltan megnevezik](#). „Az Egyesült Államok és szövetségesei megpróbálják előmozdítani a NATO keleti irányú terjeszkedését az ázsiai és csendes-óceáni térségben, »kis köröket« építenek ebben a térségben, és megpróbálják megnyerni az itteni országokat az úgynevezett »indo–csendes-óceáni stratégiájuk« támogatására, aláásva ezzel a térség békéjét, stabilitását és jólétét” – áll a közleményben. A két vezető szokás szerint hangsúlyozta, hogy

elítélik az egyoldalú – az ENSZ BT által nem jóváhagyott – szankciókat, illetve újdonságként a (Trump-féle) [vámokat](#). Oroszország [biztosította](#) Kínát arról, hogy „határozottan támogatja a kínai kormány azon intézkedéseit, amelyek a nemzeti szuverenitás és a területi integritás megőrzését, valamint a nemzeti újraegyesítés megvalósítását szolgálják” – ez egyértelműen a tajvani kérdésre utal, itt tehát Moszkva egyértelműen Peking mellé áll. A közlemény, illetve a sajtótájékoztatón elmondottak tartalmazzák a szokásos – de nagyon is komolyan veendő – paneleket arról, hogy a felek [közösén fellépnek](#) „egyes országok” (értsd: az USA) hegemoniatörekvéseivel, erőszakoskodásával és erőpolitikájával szemben, és egy sokkal „demokratikusabb”, többpólusú világrend kiépítésén dolgoznak. A két fél hangsúlyozta, hogy a kínai–orosz kapcsolatok a jelenlegi viharos nemzetközi környezetben stabil pontot jelentenek, s miközben minden más bizonytalan, e kapcsolatok rendíthetetlenül [fejlődnek](#) és mélyülnek. A kínai–orosz kapcsolatok még [soha a történelem](#) során nem voltak olyan szorosak, mint most.

A találkozó kontextusát a második világháborús győzelem 80. évfordulója adta, és természetesen a felek ezt is az aktuális célokra használták fel. A nyolc évtizeddel ezelőtti nácizmushoz és japán militarizmushoz hasonlították a jelenkori (amerikai) hegemon törekvéseket, hozzátéve, hogy ahogy annak idején a Szovjetunió és Kína közösén küzdött az előbbieket ellen, úgy Moszkva és Peking az utóbbi ellen is együtt lépnek fel. Xi Jinping szerint a japánok feletti győzelem Tajvan felszabadulását, az anyaországhoz való visszatérését is jelentette – vagyis ez a történelmi alap a mostani igényekhez.

Az, hogy a kínai–orosz kapcsolatok történelmi csúcsponton vannak, tagadhatatlan. Az együttműködés rengeteg területre kiterjed. 2020-ban Kína 51 milliárd dollár értékben exportált Oroszországba, 2024-ben már 115 milliárd volt ez az összeg; a Kínába irányuló orosz export pedig 2020-ban 57 milliárd dollár volt, 2024-ben már 129 milliárd, vagyis a kereskedelem mindössze négy év alatt [megduplázódott](#). Ennek elszámolását nagyrészt már rubelben vagy jüanban végzik, vagyis lényegében megtörtént a dedollarizáció. A két ország gazdasága komplementer, vagyis mind az oroszok, mind a kínaiak azt tudják szállítani a másiknak, amire annak a legnagyobb szüksége van (az oroszok energiahordozókat, nyersanyagokat és mezőgazdasági terményeket, a kínaiak feldolgozóipari és csúcstechnológias termékeket). Bár a kínaiak közvetlenül nem támogatják Oroszország háborús erőfeszítéseit, azzal, hogy talpon tartják az orosz gazdaságot, és lehetővé teszik Moszkva számára a pénzügyi és egyéb szankciók megkerülését, nagyban hozzájárulnak az oroszok ellenállóképességének növeléséhez. Emellett a feltételezések szerint kettős felhasználású technológiát is szállítanak nekik. A katonai együttműködés szoros, a két fél 2024-ben nem kevesebb mint 14 közös hadgyakorlatot tartott. Az oktatási kooperáció volumenére jellemző, hogy 21 ezer orosz [diák tanul](#)

Kínában, és 51 ezer kínai Oroszországban.

A győzelem napi ünnepségen Xi Jinping mellett más vezetők is részt vettek. Ezek egy részénél a második világháborús részvétel és/vagy az oroszbarátság megmagyarázza, hogy miért voltak ott, de sok olyan ország állam- vagy kormányfője is ellátogatott Moszkvába, akiknek nem volt sok közül a második világháborúhoz, például Brazília, Venezuela, a Palesztin hatóság, Kuba és egy sor afrikai ország. A dísztribün így a „globális Dél” egységét, illetve az oroszok melletti kiállását jelentette meg, s azt az üzenetet igyekezett közvetíteni, hogy a világ többsége abba a táborba tartozik, ahova az oroszok és a kínaiak.

A kínai és orosz barátság – bár a 2022-es közös nyilatkozat szerint annak „nincsenek határai” – valójában nem korlátlan, erre utal például, hogy a felek régóta nem tudnak dűlőre jutni a [Szibéria Ereje 2.](#) gázvezetékkel kapcsolatban, amely a hírek szerint most is szerepelt a tárgyalások napirendjén. A kínaiak ugyanis gondosan ügyelnek arra, hogy ne váljanak egyoldalúan függővé az oroszoktól – erre az energiahordozók területén lenne esély –, így nem szeretnék, ha gáz- és olajimportjukban az oroszok részesedése egy bizonyos százalék felé menne. Moszkvának kevésbé van választása, számára 15 éve Kína a legnagyobb kereskedelmi partner, s ez a jövőben okozhat még konfliktusokat. Összességében azonban a két ország kapcsolatai sokdimenziósak és nagyon intenzívek, s a közös stratégiai cél – az amerikai nyomás ellensúlyozása – hosszú távon is összetartja őket. Amerikában felmerült ötletként, hogy végre kéne hajtani egy „fordított kissingeri fordulatot”, vagyis Oroszországot le kéne választani Kínáról – erre azonban nincs esély. A Xi Jinping-látogatás egyik fő üzenete éppen ez volt: az orosz–kínai kapcsolatok vannak olyan érettek, hogy azon az amerikaiak ügyeskedései nem fognak változtatni, se Oroszország, se Kína nem fogja rövid távú taktikai előnyökért feláldozni az évtizedek alatt felépített stratégiai partnerséget. Legközelebb Putyin látogat Pekingbe szeptemberben, a második világháború ázsiai lezárásának évfordulójára, akkor lesz alkalom a viszony még szorosabbra fűzésére.